

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:

Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane)

Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Măcelarilor nr. 21).

Un șir garmoud prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Intărirea falangei.

„Unde-i unul nu-i putere; unde-s doi puterea crește” — așa-i asta în mic, așa-i în mare; așa-i când e vorba de oameni singuratici și de-ale lor treburi, așa când e vorba de popoare întregi și lupta ce ele o duc pentru ajungerea la ale lor oare-cari ținte.

La noi, în Ungaria, popoarele nemaghiare, Români, Slovaci, Sârbi și alții, toți sunt foarte nemulțumiți cu purtarea stăpânirilor ungurești atât de tare trăgătoare de foc la oala lor, și fiecare dintre nemulțumiți s'a ridicat să lupte pentru îndreptarea păcătoaselor stări de lucruri sub greutatea cărora gem. A mers însă cu greu și tot cu greu merge încă aceasta luptă, căci fiecare neam nemulțumit purcedea în fel mai mult ori mai puțin deosebit de celalalt.

Răul acestei împregiurări însă a fost văzut de bărbații fruntași ai popoarelor asuprite, și ei s'au înțeles să facă pașii de lipsă pentru încheierea unei alianțe oare-care, întovărire de a merge mână în mână, spriginindu-se și ajutându-se împrumutat contra dușmanului deobște. De aci vorba despre alianța (întovărire) neamurilor nemaghiare din țeară, pentru a duce o luptă la fel contra nedreptelor stăpâniri, și pentru cucerirea drepturilor ce ni-se cuvin și noauă! Mulți sunt acum nerăbdători a ști, cum adevărată treaba asta? Spre liniștirea lor și

mângăierea poporului nostru fie spus, că după-cât știm și noi, lucrurile merg înainte, sfaturile sunt în curgere, și nădejde e, că la bun capăt au să ajungă.

Căci de lungă vreme lovite de același dușman, cu același biciu de foc și cu aceeași cruzime necruțătoare, neamurile nemaghiare se simt tot mai mult împinse unul spre altul, și acum își tind mâna și își făgăduesc ajutor, spre a duce cu puteri unite lupta înainte.

Pregătirile însă pentru aceasta întovărire cer vreme, căci doar nu e vorba din înțelegerea dintre doi oameni, ci dintre fruntașii unui popor și a altuia, de pregătirea unui lucru mare și greu. Și se ne rugăm lui D-zeu să auzim cât mai curând, că la bun capăt au ajuns sfaturile și chibzuirile lor, ca astfel noauă raze de nădejde, ca o întărire, să putem simți în inimile noastre sub greul luptei ce durăm. Și dacă și luptând fiecare de sine, cum până aci am făcut-o, am ajuns totuși, ca lumea să ne cunoască suferințele și dreptatea sforțărilor noastre: când mai multe neamuri mână în mână vom merge pe același drum, îndoită are să fie luarea aminte a lumii asupra noastră și îndrumările la adresa apăsătorilor noștri, până își vor veni în fire. De aceea, când vom auzi despre această alianță, cuvinte vom avea a o saluta toți, din toate părțile, cu toată căldura!

La adresa Ungurilor.

Academia-Română din București a ales ca membru de onoare al seu pe învățatul Italian *dl De Gubernatis*, cunoscut cetitorilor noștri după scrisoarea ce a trimis-o astă-vară dlui V. A. Urechia pentru cartea sa „*Voci latine*”, (vezi nr. 27 al „*Foii Pop.*” din anul trecut).

Marele învățat Italian a folosit și acest privilegiu pentru a mai trimite o „salutare” și celor cu pinteni.

Mulțumind Academiei din București, zice între altele, că-i pare rău de atacurile nedrepte cu care foile jidovești-ungurești din Pesta l-au împoșcat pentru scrisoarea ce a trimis-o pentru „*Voci latine*”. *Deplânge beția ungurească care i-a împins pe Unguri pe căile cele mai rătăcite și nenorocoase!... Zice că pricina Românilor ardeleni e atât de mare, de dreaptă, de sfântă, că dela întâia clipă de când a cunoscut-o, n'a mai putut tăce să nu dea un strigăt de alarmă care să răsună în Europa pentru frații sei latini din Carpați, strigăt care nu va înceta, până când lupta dreaptă nu va ajunge la biruință asupra apăsării!...*

Cinstea ce i-o face Academia din București e o mândrie pentru el și o întărire a legăturilor calde dintre Italia și Români! — zice *dl De Gubernatis*.

FOIȚĂ.

Stelele 'n cer...

Stelele 'n cer
De-asupra mărilor
Ard depărtărilor
Până ce per...

Stoli de cocori
Plutesc pe 'ntinsele
Și necuprinsele
Drumuri de nori...

Floare de crâng!
Astfel viețele
Și tinerețele
Toate se stâng...

Ori-ce noroc
Și 'ntinde-aripele
Gonit de clipele
Stării pe loc...

M. Eminescu.

Dări de seamă.

VIII.

Din „*Biblioteca de popularizare*” a dlilor Ralian și Ignat Samitca din Craiova, au apărut până acum:

Nr. 1. „*Nuvele siberiene*” de marele scriitor *Vladimir Korolenko* traduse de *I. Husar*. Sunt niște frumoase nuvele luate din viața poporului rusesc, anume „*Freamătul codrului*”; „*În noaptea învierii*”; și „*Din jurnalul unui călător siberian*” — lucrări scrise cu multă putere și care ne dau și nouă cunoștințe despre viața fioroasă, plină de groază, din vestita Siberia cea rece. Îndeosebi în „*Din jurnalul unui călător siberian*” aflăm cât de dat în mâna sorții ești călătorind pe acolo, la fiecare pas pândit fiind de oameni răi, sălbateci, de fioroase „*paseri de pradă*”, cum le zice scriitorul. — Sunt bine traduse și îți fac plăcere cetindu-le.

Nr. 2. „*Nuvele țerânești*” și „*Noți căsătorii*” de *Bjornstjerne Bjornson* mare poet și scriitor din Norvegia, traduse tot de *I.*

Husar. Sunt cinci novelete scurte și plăcute, și „*Noți căsătorii*” comedie în 2 acte. La începutul fascicolului e și o schiță asupra vieții scriitorului. Novelele sunt scurte, repede povestitoare și descriitoare de bune mefaturi. După cetirea lor rămâi mulțumit și cu simțământul aplecării spre bine, întărit. Le recomandăm cetitorilor noștri de bune.

Fiecare număr se vinde cu 18 cr. la „*Institutul Tipografic*” din Sibiu, (nu cu 15 cum au fost însemnat, pentru-că aducerea lor din România până aici urcă 3 cr.) pentru trimis prin poștă e de ajuns 3 cr. mai mult pentru câte două volume cerute.

Tot la Samitca a apărut:

„*Fiecare la rîndul seu*”, nuvele de *Sofia Nădejde*. Sunt 17 nuvele, adunate într'un volum de 236 fețe, tipărite pe hârtie bună cu litere frumoase.

Sunt istorisiri scoase din viața dela țeară și oraș, mai ales dintre oamenii suferitori. Prețul 1 fl. Prter.

Proces român în Pesta.

În săptămâna trecută, Joi la 18 Aprilie n., s'a pertractat în fața curții cu jurați din Pesta un proces de presă, în care pîrîtorul a fost un Român, dl preot gr.-cat. din Bocsig *Ioan Pop*, ear' pîrîții 4 Unguri. Istoria acestui proces e următoarea:

În vara anului 1893, după spargerile ferestrelor curții episcopoești din Oradea-mare, Maiestatea Sa Monarchul a venit la manevrele dela Boroș-Sebeș. S'a întemplat, că la stațiunea dela Bocsig au lipsit din șinele trenului 3 cuie de fer. Creerii aprinși ai „patrioților” au născocit deloc că va fi fost un plan de a răsturna trenul pe care avea să sosească Maiestatea Sa Monarchul! Vinovații nu puteau să fie alții decât Românii, care aveau să-și răsbune pe episcopul lor batjocurit. Vestea s'a lățit și foaia „*Magyar Hirlap*” a publicat 4 articoli, în care cu punerea la cale a planului de răsturare l-au bănuț pe preotul gr.-cat. din Bocsig, dl *Ioan Pop*. În contra acestor articoli preotul *Ioan Pop*, a pornit proces pentru vătămăre de onoare și clevetire. Procesul s'a pertractat Joia trecută.

Dl *Ioan Pop* s'a înfățișat cu avocatul seu dl *Dr. Stefan Pop* din Arad.

Pe banca acușatorilor stau: *Horvát Gyula*, deputat dietal și întâiu redactor al foii „*Magyar Hirlap*”; *Fenyő Sándor*, redactor răspunzător; *Márkus Miksa* și *Dr. Kohn David*, colaboratori ai lui „*Magyar Hirlap*”.

Martori au fost aduși mai mulți țerani români precum și mulți domni mari ce au fost acolo la sosirea trenului, între cari și fostul ministru *Hieronymi*, canonicul *Lauran* din Orade, și mulți alții. S'au pus felurite întrebări martorilor, și dintre răspunsurile vrednice de pomenit sînt mai ales două:

Canonicul *Lauran* din Oradea (un Maghiaron și jumătate) întreat despre preotul Pop, spune că îl cunoaște de catolic bun, prin urmare și de — *bun patriot!* Apoi dă sfat preotului pîrîtor ca să-și ierte pe pîrîții (*Unguri*), căci doar' zilnic se roagă ca preot — „și ne iartă nouă greșelele noastre precum și noi iertăm greșiților nostri”...

Fostul ministru *Hieronymi* întreat că ce purtare a arătat poporul român la sosirea Maiestății Sale, — răspunde că *finuta Românilora* fost foarte acurată și sêrbătorească. *Erau toți în haine de sêrbătore și veseli.*

Țiganul din cătănie.

Un Țigan ce fusese cătănă multă vreme și trăise bine la cătănie, întors la ai sei n'a mai aflat decât pe mumă-sa în vieată, ceialaltii s'au fost dus la *Gulodel* (D-zeu).

Întrând la mumă-sa, nu s'au mai cunoscut unul pe altul. Țigana îl întreată: „Ce-i, jupăne cătănă? ce cauți aici la mine, muiere bătrână?” Cătăna îi răspunde: „Am venit să te întreb, unde e bărbatul D-tale și copiii pe cari îi aveai? — „Bărbatul mi-a murit de dorul fragilor tocmai după Crăciun; Gugu-lița, fata, încă s'a dus la D-zăiele, pentru-că Culiță n'a vrut s'o iee. Celalalt fecioraș s'a înecat cu un bruş de rabdă și-o murit, și așa nu mai am pe nime, fără numai pe *Gulodel* (D-zeu). Mai am încă un fecior ca o floare și e de vr'o 20 ani dus la cătănie, și nu mai aud nimic despre el, nu știu de mai trăește ș'ahăla ori ba”. — Pe cătăna l-a umplut jalea de năcazul bătrăni și s'a descoperit că el e feciorul ei, și atunci s'au strîns în brațe

S'a rostit vorbirea de acușă, apărarea și răspunsurile. Acușatorii n'aveau ce se apăra, fiindcă scriseră pe temeiul unor păreri luate din lună dar' nu de pe pămînt, și curtea cu jurați i-a declarat vinovați. Tribunalul i-a pedepsit.

Horvát e osândit la șapte zile temniță ordinară și 50 florini pedeapsă în bani; *Fenyő* la 20 zile temniță și 60 fl.; *Márkus* la 14 zile temniță și 40 fl.; *Kohn* la 3 zile temniță și 50 fl.; afară de aceste toți împreună la purtarea șpeselor de proces în sumă de 884 fl.

Osândiții au făcut recurs.

Sinoadele bisericesti.

În Dumineca trecută, a Tomii, s'au deschis deodată sinoadele bisericii gr.-or. române dela noi, anume Sinodul Arhidieceșan din Sibiu, prin Excelenția-Sa Metropolitul *Miron Romanul*; cel din Caransebeș prin Ilustritatea Sa dl Episcop *Nicolae Popea*; și cel din Arad prin Ilustritatea Sa dl Episcop *Ioan Meșianu*.

Fiecare arhieru a deschis sinodul bisericii sale, prin câte o cuvîntare, și fiecare a scos în cuvîntarea sa câte ceva deosebit la iveală, mai ales însă toți s'au plâns de stările rele și strîmtoările multe în care a fost infundată biserica prin lucrarea stăpînirilor ungurești atât de măștere. Metropolitul *Miron Romanul* din Sibiu s'a plâns și de rēul neînțelegerii între credincioși și a recelii lor față cu mersul trebilor bisericesti; Episcopul *Meșianu* a făcut istoria bisericii din diecesa Aradului, sub păstoria sa, înșirând multe pedece ce i-a pus stăpînirea în calea desvoltării, ear' Episcopul *Popea* din Caransebeș mai ales a arătat primejdia ce amenință biserica în urma legilor bisericesti mai noue aduse de guvern.

Desbaterile încă nu s'au sfîrșit pe când încheiem foaia. Ce vom afla a fi de lipsă pentru cetitorii nostri, vom arăta și noi din desbaterile acestor sinoade, și vom spune sfîrșiturile la care s'a ajuns.

de bucurie, mai vîzîndu-se odată, și de jale că nu se mai pot vedea toți, cu cei morți. —

Cula, cătăna, avînd bani strînsi din cătănie, i-a venit dor de aldămaș în această bucurie, și a zis mumei sale: „Dragă mamă, aici ai bani, mergi la crășmă și adu ceva de beutură și mîncare”. Bătrăna până la crășmă cu cine se întălnia la toți spunea că feciorul ei a venit din cătănie acasă și cu bani și sănătos! Și au alergat oameni mulți la bordeiul bătrănei ca să vadă pe cătăna, pentru-că era în haine cătănești, și au dat Țiganii mîncare și beutură la cei adunați, vezi Doamne, și sau pus oamenii la întrebate dela cătăna, unul una, altul alta; unul mai bătrân întreată că a fost jupănu și în vre-o bătaie? „Ni, Culo, cum e în bătae?”

Rēu, uncheșule!

D'apoi cum?

Zeu rēu, că strigă: „Bank heraus”, și apoi te întinzi pe el de-alungul și vine un Profos cu o pălărie plină de pene de cocoș, și mai aduce și doi căprari cu virgașe în

Risipă pécătoasă.

Dacă în vre-o țeară oare-care din lume să manipulează în chip descreerat și pécătos cu banii din vistieria țerii, apoi în fruntea acestor țeri a tuturor, locul dintăiu, de „onoare”, i-se cuvine negreșit *Ungariei!*

Ca la noi nicăirea!

La noi se adună dela 17 milioane de locuitori bani pe calea dărilor, ca să se ajutore așezămintele obștești și de lipsă ale tuturor celor-ce plătesc dare, adecă așa ar fi după *dreptate*, dar' în loc ca așa să se facă, tot prisosul, tot ajutorul se dă numai și numai pentru așezămintele naționale ale alor 7 milioane de locuitori, a neamului domnitor, unguresc. De multe-ori însă, par'că nu mai știu ce să facă cu banii, căci așezămintele lor culturale și naționale toate sînt așa de bine îngrijite, îngrășate, strălucite și multe, că nu le mai lipsește nimic, — dar' decât să dea ceva și pentru așezămintele sêrmanelor naționalități nemaghiare, mai bine se pun pe fel și fel de risipă descreerată, cât rămăi uimit pe ce dau banii! Își spriginesc teatrele, foile, zidesc la palate de prisos, fel și fel de așezăminte de plăcere, de paradă și de nici un folos aducătoare!... Își pensionează la învățatori și la slujbași care ar mai pute încă lucra ușor zeci de ani, și în locul lor își căpătuesc pe alții, își măresc la plăți în toate slujbele, și câte în lună și în soare!

Dar' să nu se creadă că numai noi din rēutate vorbim așa, că ridicăm învinuiri neîntemeiate la adresa guvernului, dăm un citat din foaia guvernamentală „*Kolozsvár*” din Cluj, care în numărul seu dela 19 Aprilie scrie:

„O sută și una de mii florini ajutor anual honvezilor bătrăni din două comitate sêcuești. Peste o sută și una de mii florini primește ca ajutor an de an honvezimea bătrână a co-

măni și apoi comandeză „*Ainț*”! Atunci căprarul dela dreapta îți rade una; apoi comandeză: *Țvai!* și îți rade celalalt căprar alta, și așa mai departe, până se satură cel cu pene...

— Măi că în a dracului bătae ai mai fost și tu, zice unchiașul.

Un altul îl întreată: că prin ce țeri a umblat și cât de departe?

— Am fost în țeara Spăimăntezului, în țeara Burcușului și în țeara Sfrantozului și am fost așa departe până am ajuns de bolta Cerului și acolo mi-am răzimat pușca de cer și în timpul acela a căzut o stea de pe cer, eu am prins-o în palmă și am scuipat pe ea și am lipit-o ear' pe cer!...

Al treilea întreată, că de ce are căpeneagul atâtea găuri în el? (căpeneagul era mîncat de molii și bătrân). —

D'apoi cum să n'aibă, doar' tot gloanțe au intrat prin el; uiti pe ici au intrat (zice Țiganul arătînd la piept), și pe ici au eșit, (zice arătînd la spate).

mitatelor Csik și Treiscaune. afară de ajutoarele extraordinare și afară de cheltuielile de călătorie și înmormântare. Afară de honvezii acestor două comitate însă, încă și honvezii lui „moș-Bem“ din alte comitate, sânt pensionați cu însemnate ajutoare potrivit lipsei și neputinței lor de a lucra. E vrednic de pomenit că înainte cu patru ani întreaga honvezimea țerii nu căpeta atâta ajutor, cât azi îmbetrâniții soldați de odinioară ai lui Bem!”

Eată aci niște mărturisiri ale însăși unei foi guvernamentale, care și ea își arată, deși cu vël, mirarea pentru această „dărnicie“ a celor dela sacul cu grăunțele, dărnicie însă, căreia noi, care îi spunem fiecăruia în față cum îl chiamă, nu-i putem zice decât:

risipă descreerată și păcătoasă!

Din legile noastre.

(Urmare din cap X. despre „Vină și pedeapsă“.)

§. 97. Faptele înșirate în §§-ii 93, 94 și 95, dacă paguba e mai mare ca șezeci coroane, au să fie judecate pe temeiul legilor penale, dimpotrivă, dacă în pricinile pornite la cererea părții păgubase, partea păgubase își scade cererea sa pentru despăgubire la 60 coroane, asupra faptului vor judeca cei chemați, potrivit legii de față, pentru judecarea vinelor poliției de câmp.

§. 98. Pentru o vină săvârșită contra Poliției rurale, fapta cade sub socotință mai grea dacă s'a săvârșit în ziua de Duminecă sau de sârbătoare, mai departe dacă s'a făcut noaptea la loc îngrădit, sau nesocotind că a fost deosebit vestită oprirea, sau dacă cineva s'a dus cu carul la fața locului pentru săvârșirea furtului de câmp.

§. 99. În cas de repetire, dacă nu au trecut doi ani dela suferirea celei din urmă pepese, se poate da și îndoită cea mai înaltă pedeapsă statorită în §§-ii 93, 94 și 95.

§. 100. Și pentru faptele care pot fi pedepsite potrivit legii de față, întrucât acele nu conțin statoriri deosebite, au putere statoririle codicelui penal (art. de lege XL : 1879) despre vine.

§. 101. Pedepsele în bani, cari vor incurge dela cei pedepsiți pentru vre-o vină

contra poliției rurale, vor fi în jumătate a fondului regnicolar (al țerii) al economiei publice, eară în jumătate a acelei comune, pe al cărui hotar s'a săvârșit vina.

La luarea păzitorului de câmp 'i-se poate da și același o parte anumită din gloabele în banii cari incurg, dar' care parte nu poate să treacă peste 25% (a patra parte) a acelora. În acest fel din pedepsele în bani, cari incurg, în șirul întâiu are să se detragă partea păzitorului și numai partea ce rămâne are să se împartă.

În privința întrebuirii banilor ce se cad comunei din venitul de pedepse, vor da îndrumări prin ordinațiune ministrul trebilor din lăuntru a țerii și ministrul de agricultură.

Cap XI.

Autorități (instanțe) și procedura (purcederea în pricini).

§. 102. În toate acele treburi, cari cer întervenire din partea mai marilor, potrivit legii de față, dacă în paragrafi singuratici ai acestei legi nu s'a statorit cine e chemat a da îndrumări, afară de în felurile de vină, sânt chemate următoarele autorități (instanțe):

Ca instanțe întâie:

1. în Budapesta primarul cercului;
2. în orașe cu senat regulat: primarul; în orașe cu drept de municipalitate: senatul;
3. în comune mici și mari: protopretorele cercual.

Ca a doua instanță:

1. în comitate: vicecomitele;
2. în orașe cu drept de municipalitate: comitetul administrativ; în Budapesta: senatul.

Ca instanță a treia:

Ministrul trebilor de agricultură.

§. 103. În treburile de vină, judecată potrivit legii de față, sânt instanțe:

Instanța întâie e:

1. în Budapesta: primarul cercual;
2. în orașele cu drept de municipalitate: căpitanul poliției, sau slujbașul încredințat spre acest scop de către senat; în orașe cu senat regulat: primarul sau locțiitorul acestuia;
3. în comunele mici și mari:
 - dacă paguba trece peste prețul de patruzeci coroane: protopretorul cercual;
 - dacă paguba nu trece peste douăzeci de coroane, sau dacă cel păgubit se mulțumește cu taxa de pagubă atinsă în §-ul 110:

a) în comune mari: judele cu un membru al antistei și cu notarul sau cu locțiitorul același;

b) în comune mici: judele cu doi membri ai antistei.

Instanța a doua e:

a) în Budapesta, în orașele cu senat regulat și în orașele cu drept de municipalitate: comitetul administrativ;

b) în comitate:

1. în pricinile sosite din comune mici și mari, judecate în întâia lor instanță prin primar: protopretorul;

2. în felurile judecate ca întâia instanță de protopretorul: comitetul administrativ.

Instanța a treia e:

comitetul administrativ contra hotărîrii protopretorului; din instanța a doua; și ministrul de agricultură contra hotărîrii de instanța a doua a comitetului administrativ.

§. 104. Primarul comunal ia măsuri pentru închiderea (punerea undeva) animalului ce 'i-s'a dat în seamă și pe stăpânul vitei prinse și pe cel păgubaș, dacă acestia fi sânt cunoscuți, și înștiințează cel mult în timp de patruzeci și opt de oare, ear' dacă păgubașul nu-'și umblă în rîndul pagubei sale în timp de opt zile, vita se va înapoia stăpânului.

Dacă păgubașul 'și-a umblat în rînd în timp de opt zile, primarul comunal va încerca împăciuirea pentru despăgubire între stăpânul vitei și între cel păgubit, și dacă aceasta nu izbutește, va statori taxa pentru ținerea vitei și suma ce are să o pună ca chezeșie, și pe lângă plățirea acestora dă celui-ce o are, vita luată în zălogire.

Contra acestei rîndueli a primarului, după depunerea sumei statorite, va ave loc apelația contra mărirea sumei.

§. 105. Dacă stăpânul vitei aflătoare în zălogire nu se înfățișează în timp de opt zile socotite dela ziua când primarul comunal a luat măsurile de lipsă, sau dacă nu dă altă chezeșie, animalele luate în zălogire după publicațiune cum e prescriș, au să fie vîndute prin calea licitațiunii publice.

Banii astfel dobândiți au să fie întrebunțați în locul întâiu pentru coperirea cheltuielilor de întreținere, de mînare la câmp și de purcedere, după aceea se vor întrebunța pentru răsplătirea pagubei.

Suma ce-ar mai rămâne are să se înapoieze stăpânului animalului, dacă s'ar înfă-

-- D'apoi cum de prin tine n'au intrat nici un glonț?

„Ni, dacă n'au intrat priu mine au intrat prin altul, destul că căpeneagul acesta multe a suferit și afară de mine!..

Și s'au dus cei-ce au venit să-l vadă și audă, procopsiți de atâta știință prinsă dela dînsul....

I. Popa-Necșa.

Poesii populare.

Din Vrani.

Culese de I. Roșca.

Foaie verde rețerași
Mândra cu ochiții trași
S'o săruți să te îngrași
Din brațe să n'o mai lași!..

Frunză verde și-o lălea
Doamne, la inima mea
Este-un rîu și-o fântănea,

Fântăna-i năcăz de moarte,
Rîul le spală pe toate....

Doamne bate dealurile
Să se vadă șesurile,
Să se vadă doi cu doi
Și noi, mândro, amēndoi,

Bade de gurița ta
În veci nu m'aș sătura
Să o beau cu lingura..
Bade pe brațele tale
M'aș tot legăna pe ele
Fără să gîndesc la rele
Nici că trec zilele mele!....

Doamne ține luna 'n ceață
Să mă duc la mândra 'n brațe
S'o sărut, s'o strîng cu dor,
Ș'apoi să mă culc să mor...

Altele

culese de *Engenia Păcală*.

Foaie verde de prin vii
Bădiță cu ochi căprii,
Am vorbit, bade, cu tine
Să vii astăzi pân' la mine;
Dar' să nu vii pe 'nsărat
Când o fi birău 'n sat,
Că-i birău cu firea rea,
Te-a simți și te-a lega
Vai de inimuța mea!

Foaie verde nucă-amară
Ieși, mândră pe seară-afară
Să-ți vîd ochii strălucind
Și gurița chicotind
De dragoste să m'apriind...

Bade când vii să mă vezi
De-i vedea că lăcimesc
Tu să știi că te iubesc,
Dar' de nu voui lăcrima
Nici nu te mai arăta,
Pune-ți capu în pămînt
Și te du cu tatăl sfânt!...

țișa acela în timp de un an socotit dela în-tâmplarea pagubei, ear' dacă nu, se vor veni în jumătate parte comunei, eară jumătate fondului regnicolar (al țerii) de economie publică.

Tot așa se se purceadă, dacă s'a aflat o vită fără de stăpân.

§. 106. Lucrurile, uneltele și zăloagele luate și date în seamă primăriei comunale, aceasta le va lua sub pază, și pe stăpânul lor și pe cel păgubaș, dacă îi sânt cunoscuți, fi va încunoștiința, cel mult în timp de patruzeci-și-opt de oare, ear' dacă păgubașul nu-și va umbla în rîndul pagubei sale în timp de opt zile, atunci toate zăloagele se vor reînapoia stăpânului lor.

Dacă cel păgubaș și-a umblat în rînd în timp de opt zile, primarul comunal va încerca o învoeală pacinică între stăpânul lucrului zălogit și între păgubaș, și dacă aceasta nu izbutește, va statori suma chezeșiei ce va avea să depună și pe lângă plățirea acesteia, va da înapoi lucrul luat zălog. Contra acestei hotărîri a primarului nu are loc apelație.

Lucruri ce se pot strica le va prețui primăria fără amînare. (Va urma).

Două cărți de folos.

(.) Atragem toată luarea aminte a cetitorilor „*Foii Poporului*” asupra alor două cărți eșite de curînd de sub tipar la „*Institutul Tipografic T. Liviu Albini*” din Sibiu, amîndouă privind foarte deaproape pe țeranul român însuși și trebuințele lui.

Poporul nostru românesc a avut deajuns și are încă și azi multe neplăceri cu cunoscuta „*comasare*”, și foarte pe multe locuri oamenii nostri simt fiori când le pomenești numai de comasare. De ce? Pentru-că nu-și cunosc însemnătatea, e străină de priceperea lor și așa când ici-colea li-se pune pe cap, nu știu cum să se țină în fața ei, ear' neștiind, nu arare-ori cad jertfă rîutății câte unuia din aceia cari fac comasarea. Ce e dar' de făcut? Ce altă decât că să ne punem pe câștigarea de lămuriri privitoare la ea, să o studiem până în amînunțele ei, să vedem ce folos și ce pagube ne poate aduce, cum avem să purcedem în vremea facerii comasării și cum după-ce ea s'a săvîrșit? Știindu-le noi acestea cum se cade, nu ne vor mai trece fiori gîndindu-ne la comasare, nici nu vom mai desnădăjdui ori blăstîma soarta, după-ce ea s'a făcut și la noi. Cunoștințe dar' de cunoștințe avem noi lipsă!

Și acestei lipse a noastră a tuturor a dorit se răspundă dl Ilie Dopp, inginer român, când a scos de sub tipar, aici la noi, cartea intitulată:

»**Comasările. Îndreptar practic în afaceri (treburi) de ale comasării cu strictă observare (strînsă ținere în vedere) a legilor și ordinațiunilor ministeriale mai noue, de Elia Dopp. Sibiu. 1895.**« Preț 40 cr.

Dl Dopp plîngîndu-se asupra neînțelegerii oamenilor nostri în această privință, zice între altele:

„Comasarea, care aduce cu sine schimbări din temelii, de cele mai multe-ori, ba mai totdeauna găsește pe țeranul român nepregătit, singur, părăsit și lăsat în grija sorții; dat buneivoințe sau de multe-ori a releivoințe celor doi-trei oameni, care își implinesc datorința din oficiu...

„Cui să se îndrepteze el pentru un sfat? Dela cine să ceară ajutor și învățături

în treburi atât de mari pentru vieța lui? Să meargă la avocat? Dar' avocatul puțin de tot se pricepe la economie. Îi poate da numai sfaturi de drept și acelea costă totdeauna bani, mulți bani. Preotului ori învățătorului? Și acestia de cele mai multe-ori sânt mai răi economi decât însuși țeranul...

„Ce face dar' se lasă în grija sorții, sau face și mai rău, se împotrivesc, se revoltă și-și pune astfel însuși peatra temeiului la ruina lui economică. Este comasarea bună sau este rea? Fără îndoire trebuie să susțin sus și tare, că comasarea, nu numai că este bună, dar' ea este cu tărie cerută de stările noastre incurcate, învechite și ruginite economice, stări, care demult nu mai sânt potrivite cerințelor timpului de astăzi!”

Spune apoi, că teama ce o au țeranii nostri e întemeiată pe multe pățenii rele: ce au îndurat până se lucra după legea veche de comasare, azi însă legea s'a schimbat mult spre bine, că putem fi mulțumiți cu ea, și ținînd seamă de ea nu ni-se vor mai face nedreptăți.

Apoi zice:

„Cea mai bună dovadă despre folosul comasărilor este aceea, că toate popoarele mai înaintate în ale economiei, au aflat comasația ca o *trebuință neapărată* pentru și mai mare înaintare, și au comasat! Pretutîndeni vom afla, că după comasare prețul pămîntului crește repede, așa că un juger pe care înainte de comasație îl luam cu 80—100 fl. la 2 ani după comasare îl vom pute cumpăra numai cu 160—200 fl. și mai scump!”

Și așa mai departe. Urmează apoi tot felul de îndreptări trebuincioase pentru cei-ce au a face cu comasarea. Din parte-ne nu mai adaugem nimic. Fiecare cetitor va trebui să simtă și numai în urma celor de mai sus, că cartea aceasta pe toți îi privește foarte deaproape, și vor grăbi a și-o cumpăra și a vedea ce cuprinde. Multora li-se va lumina cu totul toată știința ce o au despre comasare, și bine e ca mult și bine să știm ce știm despre un lucru oare-care. Limba nu e tocmai populară, dar' cu anumite lămuriri date de preot ori învățător, va fi bine înțeleasă.

*

A doaua carte doară și mai însemnată pentru economii nostri, este:

„**Îndreptar practic în economia rurală (de câmp)**” compus de *Ioan Baciu*, preot gr.-cat., directorul institutului de credit și economii „*Șoimușana*” și președintele „*Tovărășiei agricole din Șoimuș*”; *Constantin Pop*, preot în Harina; *Ioan Timariu*, preot al Bêrlei; *Iaan Bêrsan*, preot în Rușciori; *Vasilin Nechiti*, preot în Sebeșul-de-sus; *Ioan Murășan*, preot în Șieul-Cristurului; *Alexandru Anca*, preot în Chiraleș; *Traian Deac*, preot în Friș”, — toți preoți ce au stat câte trei luni în temnița din Cluj pentru o adresă de alipire trimisă osândiților pentru „*Replică*” și care în vremea închisorii au alcătuit cartea aceasta, sfătuiindu-se și chibzuind laolaltă.

Domnii autori spun ce i-a îndemnat la lucrarea acestei cărți, și anume faptul, că poporul nostru dă par'că tot mai înderēt, tot mai mult sărăcește din felurite pricini, și scăpare din acest povîrniș primejdios nu e decât o lucrare mai înțeleaptă a pămîntului, ca să mărim cât numai putem, venitul după el. Eată dar' un nobil și frumos scop, întru ajutorarea căreia dnii autori au venit cu cartea de care e vorba, dîndu-ne un foarte bun îndreptar pentru economie, scris cu pricepere și deslușit.

Cartea stă din 4 părți. În partea întâia aflăm deslușiri amînunțite pe temeiul cărora

să cunoaștem bine toate felurile de pămînturi, știind în care cărei plante fi prieste; îndrumări privitoare la *gunoirea* lui; la *lucrarea* lui; despre *cereale* (felurile soiuri de bucate) și despre plantele de nutreț.

În partea a II-a e vorba de moșiile comasate; cum e a se umbla cu ele înainte de comasare, și cum după ea? despre economia schimbătoare și clădirile economice.

În partea a III-a planuri despre începerea unei economii schimbătoare pe o moșie comasată, cu tot felul de îndrumări potrivite.

Ear' partea a IV-a a cărții e un șir de chipuri foarte de preț: sânt planuri tipărite despre cum ar fi mai cuminte a zidi case, grajduri, celare și alte clădiri economice.

Scriitorii fac apel cătră consoții preoți, învățători și cărturari, rugîndu-i pentru sprijin și ajutor întru răspîndirea cărții și a cunoștințelor din ea.

Noi îndemnăm cu toată stăruința pe cetitorii „*Foii Poporului*” să cumpere cartea și să folosească povețele bune ale ei. Costă 2 coroane (1 fl.) și se poate ave dela Institutul Tipografic din Sibiu. Nu e nici ea scrisă în limbă curat populară, dar' lângă nițel ajutor al unui cărturar mai cu școli, vom înțelege tot.

Isprăvi economice în Apoldul-rom.

La 7 Aprilie n. trei dintre membrii comitetului central al „*Reuniunii rom. de agricultură din com. Sibiu*”, dnii *Iosif Pop*, vicepresidentul Reuniunii, *V. Tordășianu*, secretarul și dl *Ioan Chirca*, vicenotar în Seliște, membru în comitet, — au eșit în comuna *Talmăcel*, cu scopul de a câștiga un loc de viie pentru înființarea unei sadnițe de viță de viie americană; mai departe spre pornirea pașilor de lipsă pentru întemeierea unei tovărășii agricole și luarea măsurilor pentru ținerea unei expoziții de vite de prăsilă în Apold. Gîndul de a înființa în *Apoldul-rom.* o sadniță pentru vița americană, îl au oamenii încă din nainte cu doi ani, când dl *E. Brote*, la o întrunire, le dase sfatul acesta, pe care oamenii l-au și primit cu multă căldură și a rămas numai ca comună să aleagă locul, pe care să se planteze vița. La apelul conducătorilor de acum ai reuniunii, antistia comunala și comitetul parochial, în frunte cu dl notar *Ioan Măcelariu* și parochul *Ioan Lazar*, au hotărît ca deocamdată o parte cam de 30 stîngini lungime și 6 lățime din grădina de pomi a școalei să se dee în chip gratuit pentru sadniță. Locul s'a luat în primire de comitetul central și s'a dat în îngrijire dlui *Ioan Chirca*, care ajutat de corpul învățătoresc din Apold să facă totul pentru producerea vitei. Comitetul central a pus la îndemînă sîmînță de viie „*Solonis*” și „*Riparia*” și s'a hotărît să se procure și sîmînță „*Otello*”, ca cea mai împotrivoare filoxerei.

Tot cu acest privilegiu s'a pus temeiul la înființarea unei „*tovărășii agricole*” în Apold, care să îngrijească a ave comuna tot felul de mașini. Cu pildă a premers în această probă părintele *Lazar*, diaconul *Ioan Orăștian*, comerciantul *Ioan Beu* și vrednicii fruntași *Dumitru Orăștian*, *Iacob Beu*, *Dumitru Topărcian*, *Ilie Topărcian* și alții. Se nădăjduiește, că tovărășia se va înființa în curînd și va pute începe lucrările sale folositoare.

Fiind vorba de ținerea unei expoziții de vite de prăsilă în Apold proprietarii nostri au primit cu multă bunăvoință, ca expoziția ce Reuniunea are de gînd a o pune la cale, să se țină anul acesta în Apoldul-român. Terminul

expoziției s'a prefapt pe 11 August (30 Iulie). Adunarea a hotărât, ca la expoziție să fie primite vitele proprietarilor din ambe Apolduri, din Mercurea, Ludoș și Topârcea.

O cătățime de sēmēntă de cânepă italiană, dăruită de comitetul central, s'a împărțit între harnicele Apolzene, cărora li-s'a arătat bună-tatea acestui soi de cânepă.

Eată în câteva cuvinte frumoase lucruri puse la cale de comitetul reuniunii de agricultură sibiene. De D-zeu ca la bune sfirșituri să se ajungă cu toate, spre binele poporului nostru și cinstea celor-ce pentru al lui bine ostenesc.

Întrunire agricolă în Tălmăcel.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului” îndată cu ivirea semnelor de primăvară și-a început lucrările sale binevoitoare pentru talpa țerii, pentru țeranul plugar. Această Reuniune nu se mărginește a-și câștiga numai cunoștințe despre neajunsurile acelor, pentru cari s'a înființat, ci ține ca conducătorii ei să vină în atingere nemijlocită cu țeranul și împreună cu acesta să se sfătuească asupra neajunsurilor și să chibzuească asupra mijloacelor priincioase înaintării lui economice. Acesta e scopul pentru care această reuniune, între lucrările anului de față, a hotărât ținerea a nu mai puțin de 4 întruniri agricole, în Tălmăcel, Sibiel, Cornățel și Săsciori; o expoziție de vite de prăsilă, împreună cu distribuire de premii în bani (în Apoldul românesc); înființarea de pepiniere de viță americană (tot în Apold); un curs de altoit pomi (în Seliște), plantare de pomi altoiți (în Poiana), și altele.

A 3-a zi de Paști am avut fericire a asista la întrunirea agricolă din comuna vecină Tălmăcel. Tălmăceleni, au luat parte cu mic și mare, bărbați și femei. Pe lângă ei mulți Români din Boița, Porcești, Sebeș etc. Numărul de tot mare al celor de față a făcut de întrunirea s'a ținut în curtea largă a școlii. Discuțiile urmate au ținut la un loc peste 4 oare marea mulțime ce nesocotia arderea soarelui.

Vicepresidentul reuniunii, dl *Iosif Pop* prin o cuvântare potrivită arată scopurile ce se urmăresc prin ținerea de întruniri agricole. Ia apoi cuvânt harnicul țeran, dl *George Dordea* din Bungard. Vorbirea înțeleaptă a dlui Dordea despre ținerea vitelor, a încătușat cu deservire pe cei de față. Dl Dordea, a vorbit despre felurile soiuri de vite, cu care dînsul a făcut multe încercări și a venit la încredințarea, că pentru a ajunge la bunăstare cu prăsierea vitelor se recere ca să purcedem cu multă înțelepciune. Vitele au și ele multă trebuință de lumină, curățenie, aer curat și căldură. Aceste treburile să le întru-nească grajdurile noastre.

A lămurit că la facerea grajdurilor cât de înalți au să fie pereții, câtă lărgime să-i deie grajdului, cum să-l aeriseze, cum să îndepărteze gunoiul, când și cum să-și hrănească vitele, când să le adepă, cum să folosească țesala și peria și alte de lipsă.

Dacă vorba: „ochiul ager al stăpânului înmulțește averea și al stăpânei o păstrează”, zice dl Dordea, află undeva aplicare potrivită, apoi la prăsierea vitelor la toată întemplantarea!

Asupra acestui lucru au vorbit apoi: dl preot Dumitru Săcărea, G. Bobeș, I. Costin, V. Tordășianu, învățătorul Irimie Roman și alții.

Dl *Iosif Pop* și-a ținut apoi discursul d-sale despre cultivarea fânățelor, arătând

cum ar trebui să lucrăm ca mai mult folos să tragem după ele,—discurs plin de frumoase și bune învățături. Asupra acestui lucru vorbesc și mai mulți țerani

Dl *Dr. P. Șpan*, profesor, vorbește despre însemnătatea cultivării poamelor, arătând cât preț se pune pe acest lucru în țerile străine, și îndemnând la prețuirea lor și aici.

Dl *Victor Tordășianu* a vorbit despre însoțirile agricole și foloasele lor îndemnând poporul la spriginirea cât mai călduroasă a lor unde sînt și întemeierea de alte nouă, unde nu sînt.

SCRISORI.

Petrecere frumoasă.

Feldioara, Aprilie 1895.

Domnule Redactor!

Întemplantarea mă făcu să iau și eu parte la petrecerea din Feldioara, dată de tinerimea română în 15 Aprilie n. și, drept să o spun, am rămas pătruns de inteligența țeranilor de aici, de simțimintele lor adevărat naționale și de însuflețirea de care erau pătrunși ca adevărați Români! Era plăcut de tot să vezi frumosul nostru costum național strălucind prin sala înțesată de lume. Vrednicia d-șoarelor este cu atât mai mare, cu cât aproape toate au venit în costume naționale.

Dintre multele ce au fost de față am putut însemna prin mulțime pe d-șoarele: Olimpia Creițar, Virginia Creangă, Vlădărean, Elena Creangă și altele.

Nu mai puțin plăcut era apoi să privești costumul național al celor 12 tineri Români, care au jucat „Călușerul” și „Bătuta” atât de bine și care au însuflețit publicul român atât de mult, încât aplausele nu mai încetau.

Însuflețirea ajunse la culme, când cu toții începură să cânte „Doina lui Lucaciu”, care acum nu mai lipsește dela nici o petrecere românească, apoi „Deșteaptă-te Române”, „Până când frate Ardeleno” și altele. În ceea-ce privește producțiunea, punctele din program au fost îndeplinite cu multă vervă și iscusință, cu deosebire corul vocal înființat de dl Micu prin cântările sale a arătat un spor foarte framos!

Domnul paroch Micu are toată vrednicia, și nu-i poate aduce decât laudă, cu atât mai virtos, că d-sa înființând acest cor pe lângă cultivarea tinerilor feldioareni în ale muzicii a desvoltat simțul de însoțire, întovărire și simțul de naționalitate.

Mi-a părut bine că am putut lua parte la o petrecere, unde Români s'au îmbrăcat românește, au vorbit românește, au cântat românește, au jucat românește și au simțit românește! *Un călător.*

CRONICĂ.

Mai mult ca batjocură! Din Șomecuta-mare se vestește, că în ziua întâie și a doua de Paști, când poporul român s'arba învierea, când veselie trebuia să cuprindă inima credincioșilor, când clopotele chemau poporul plin de evlavie la biserică, atunci fâlfăia în baterile vântului un steag negru pe turnul bisericii din Șomecuta! Poporul român cu oarecare temere se întreba ce jale poate fi și asta? Oare ce jelim, — națiunea apăsată, ori pe cei martiri, cari sufer sub zăvoare, de a scoate

poporul român din sclăvie la vicia ori pe cine? Nici una, nici alta, singură biserica română din Șomecuta jalea prin atrnarea steagului negru, pe răposatul și fostul *föispán* al comitatului Sătmar *Ujfalusi Sándor*, care unde numai a putut a prigoni pe Români din comitat! Dar' aceasta e mai mult ca batjocură! Pentru D-zeu! Așa de adânc să fi scăpătat Români nostri prin unele locuri din Sătmar, cât să nu mai știe, ce e bine și ce e rău, ce e iertat și ce nu? Cum, Doamne, poate să jalească o biserică românească pe un *calvin*, pe un *Ungur* străin și după *credință* și după *naționalitate* de noi? Românilor din Șomecuta-mare, dacă mai e o shtutee de mândrie și românism în voi, nu suferiți această rușine ce a căzut pe capul vostru, ci lămuriți-ne asupra faptului și luați la răspundere pe vinovați, pentru ce au făcut ce au făcut? Răspundă curatorii și păzitorii bisericii de acolo, și răspundă mai ales protopopul *Ioan Sîrb*, de ce au făcut acest rușinos lucru?

Volnicii scârboase. Lucruri ca cele-ce se vestesc dela Chiseteu (în Bănat) numai la noi se mai pot întemplantă. A fost acolo un cor vocal care cânta și cântări bisericești și naționale. Pentru aceste din urmă a fost spart și oprit de a mai fi, prin mai marii locului. La o cercetare pornită pe neașteptate contra corului li-s'au confiscat chiar și notele ce le aveau, atât cele-ce cuprindeau cântări naționale, cât și bisericești. — Ne mai putând figura corul vocal, s'au adunat mai mulți țerani pricepuți în ale cântării, în școala română, și în ajunul Sfințelor Paști, au ținut probe de cântări bisericești. Erau vre-o 30 de inși. Cântau tocmai „*Christos a înviat*”, când deodată trei gendarmi intrând în școală, îi opresc de a mai cânta. Li-s'au dat deslușirile de lipsă de cătră administrstorul protopopesc dl *L. Șepețanu*, care era și d-sa de față, că acesta nu e corul vocal oprit, ci o ceată de cântăreți bisericești. Gendarmul li-a răspuns însă, că nu se poate să le îngăduie, că au poruncă de a opri aici ori-ce fel de cântări! și i-a provocat să părăsească școala căci altfel are să-i deie afară cu puterea armelor! Oamenii s'au supus silei, ear' cazul a născut, firește mare nemulțumire și înscărbire în comună. Cum nu, când nici pe „*Christos a înviat*” nu te mai lăsă să-l cânti! Asta totuși numai dela niște asiatici nu cu pinteni, ci cu coarne se poate aștepta! —

Din temniță. Vineri în 19 Aprilie c., cu trenul de 1¹/₂ oară d. a. a sosit la Sibiu dl *Andrei Baltes*, după-ce și-a făcut osânda la care a fost condamnat, în temnița ordinară din Cluj.

Procesul Memorandului își are încă răsunetul seu și în zilele noastre, un an după pertractarea lui. Domni *Petru Iuga*, diacon în Tilișca și domnul preot *Duican* din Șebiiș, au fost Sămbătă în 8/20 Aprilie pentru a doua-oraș luați la întrebări în cauza aceasta la judele de instrucție *Gödrö* din Sibiu. Sînt priți că în ajunul procesului Memorandului ar fi ținut în biserică din Șebiiș vorbiri atîțătoare, și au cetit cunoscutul „*Apel*” pentru mergerea la Cluj, pentru-ce fiind priți de nu se știe ce rötăcioși din tufă, li-s'a adus la cunoștință, că sînt puși sub acasă. Atât dl *Iuga* cât și *Duican* au recunoscut, că au cetit „*Apelul*” din vorbă, în care nu află nimic vinovat, și care n'a fost judecat, — dar' au înaintat protest la tribunal contra punerii d-lor sub acasă!

Daruri evlavioase. Din Lita-română ni-se scrie: Ca și într'alte părți și la noi se află creștini buni cari din dragoste câtră sfânta biserică, aduc jertfe și daruri frumoase pentru dînsa. Astfel George Vlasu cu soția sa Paraschiva, locuitori în Lita-română au cumpărat pentru sfânta biserică de acolo un rînd de vesminte bisericesti precum și 2 prapori în preț de 90 fl. Tot acei buni creștini au cumpărat pentru biserică gr.-cat română din Filea de-sus un rînd de vesminte bisericesti în preț de 50 fl. Costandin Vlasu și Ioan Sinta, ambii din Lita-română, pentru ridicarea unui cor în biserică de acolo, au cumpărat materialul de lipsă, ear' Petru Vlasu tot din Lita-română se obligă a face corul cu mâna sa grătuit.

— În Iara-inferioară, Ioan Moțioc cu soția sa Maria, au cumpărat pentru biserică română de acolo un rînd de vesminte negre bisericesti în preț de 37 fl. Primească evlavioșii dăruitori mulțumită ferbinte din partea poporului bisericilor numite pentru darurile lor.

Spre scopuri de binefacere. Un corespondent al „Revistei Orăștiei” îi scrie acesteia despre „Hățegana” institutul de credit din Hațeg, și arătând starea casei numește și darurile ce le-a făcut din venitul sau curat din anul trecut, spre scopuri de binefacere și cari sînt: Pentru gimnasiul din Blaj 20 fl., gimnasiul din Brad 20 fl., pentru pompierii (focarii) din Hațeg 20 fl., pentru școala română din Hațeg 15 fl. 38 cr.

Concert și petrecere. În 20 Aprilie n. s'a dat în Sibiu din partea reuniunii învățătorilor români gr.-cat. din cercul Sibiului, un concert împreună cu declamări. Corul reuniunii învățătorilor condus de dl Ilarie Banciu, a cântat spre obștească mulțumire mai multe cântări naționale. Dl Banciu a cântat apoi singur și spre plăcerea tuturor două frumoase cântece, unul popular. Cântarea d-sale a fost însoțită pe pian de d-șoara Olimpia Neagoe cu deosebită dibăcie, mărind mult farmecul cântării. S'au declamat și două poezii: „Rugămintea din urmă” de G. Coșbuc, de câtră dl N. Fleschin, și „Doamna Stanca” de câtră d-șoara Maria Simonca, învățătoare în Orlat. Declamațiile au fost reușite și bine alese. Publicul numeros a aplaudat mult și pe coriști și pe singuratici. A urmat apoi joc vesel până bine târziu.

Alegere de notar la Băsești. În 22 Maiu n. se va ține în cercul Băsești a treia alegere de notar, după-ce de cîrînd alesul Varga, a trecut în alt cerc. Suplicele au să se înainteze până la 18 Maiu n. primpretorului din Szilagy-Cseh.

Îndreptare. În cronica noastră „Un preot harnic” din nr. 14, s'a strecurat o greșeală ce-i tulbură înțelesul, greșeală isvorită din neînțelegerea deplină a scrisorii primite cu vestea. Se vorbește adecă de Chior și Bîia în legătură cu dl preot Pîntea, pe când dînsul a preoțit în Arișul de pădure, ceea-ce prin aceasta îndreptăm.

Tîrg slab. „Revista Orăștiei” primește din Sas-Sebeș o scrisoare din care scoatem și noi o parte. Eată-o: „În săptămîna trecută a fost tîrg de oi, care a lăsat triste aduceri aminte în urma sa. Oameni bătrîni spun, că un astfel de tîrg nu-și mai aduc aminte să fi fost. Părechia de oi cu miei s'a vîndut cu 6—9 fl., ear' miei singuratici se vîndeau cu 20—50 cr. Și, lucru ne mai auzit, chiar și

cu 34 cr. s'a vîndut părechia de miei! Mai pe fiecare copil îl vedeai cu câte un miel în brațe cumpărat cu câțiva cruceri!“..

Pentru marile manevre din toamnă, după-cum se știe, s'a ales locul dintre Deva—Hunedoara și Orăștie. Acum se vestește, că un oficer înalt, baronul Heck, a sosit pentru cercetarea locului din apropierea Hunedoarei, ear' de 'i-se va părè locul nepotrivit pentru o manevră așa mare, se va alege, după cât se dă cu socoteala, giurul Albei-Iulie ca loc de manevrat.

Știri agricole din România. Cetim într'o foaie din România: Starea sîmînturilor e foarte bună în întreagă țeara. Numai în părțile înecate de ape din Moldova au adus apele oare-cari stricăciuni. Câmpiile au înverzit peste tot, mai cu seamă în urma ploilor din zilele acestea, dînd pășuni bogate. Din pricina timpului rece înverzirea pomilor a întîrziat încîtva, dar' două-trei zile calde vor desface cu desvîrșire mugurii. Până acuma zi cu zi ce trece, întărește tot mai mult nădejdea, că anul acesta va fi un an bogat. Prețurile bucatelor însă, în întreagă țeara, deși nu se fac mari vînzări, sînt tot susținute. Abia în ajunul sîrbătorilor au scăzut cu ceva.

(Ariciul.) Dl Ilie Bunea, inv. în Fofeldea, ne povestește despre acest ciudat animal, următoarea întîmplare petrecută sub ochii d-sale: În vara trecută șezînd la umbra unui pom în grădină, nu departe de mine era un pîr cu pere. Din pîr căzură pe jos foarte multe pere; cât acoperiau pămîntul. Deodată vîd numai că un ariciu vine tiptil și pe furiș, ca să-și răcorească și el inima cu câteva pere. A mîncat cu multă lăcomie. După-ce s'a săturat însă bine s'a tăvălit odată peste pere, întocmai precum se tăvălesc porcii în tîna. S'a pus apoi ear' în picioare, ear' atunci ce se vîd? toate acele de pe el erau pline de pere! Încărcat așa de pere s'a dus la gaura unde își avea culcușul, ca să se descarce, bagseama, de sarcina luată... Și într'a-devîr, ajuns la gura lăcașului seu subpămîntean, s'a scuturat odată bine și toate perele de pe el au căzut în gaură, apoi a intrat în urmă și dumnealui... Eu m'am mirat mult de grija și cumiștenia cu care își adună acest animal merinde pentru iarnă, într'un chip așa ciudat.

Intrunire agricolă.

Invitare.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului” va ține *Duminecă în 5 Maiu n. a. c.*, ziua de Sf. George, în comuna Săsciori, o intrunire agricolă. — Începutul la 10 ore a. m. La această intrunire se va vorbi despre cultura pămîntului, a fînațelor de munte și de șes, despre cultura poamelor, despre cultivarea vitelor, a viilor, a albinelor, și poate și despre însemnătatea băncilor rurale sistem Reiffesen și a tovărășiilor agricole.

Poftim la această intrunire cu frățească dragoste pe toți membrii și spriginitorii reuniunii noastre.

Sibiu, 13/25 Aprilie 1895.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului”.

R Î S.

Un Țigan sărî într'o grădină se fure ceapă, dar' grădinarul îl vîzî și îi zice:

— Ce cauți acolo în grădină, mîi Țigane?

— De, Românic, m'a aruncat vîntul.

— Dar' cu mâna pe ceapă ce cauți?

— Mîi fiu să nu mî arunce și d'aici..

M. Călin. Sadu.

Între doi soți:

— Blastemată să fie ziua în care m'am cununat cu tine, strigă bărbatul câtră dulcea lui jumătate.

— Pentru-ce, nătărăule, răspunde soția cu liniște, blastemi ziua cununiei noastre? Aceasta a fost singura zi fericită din câte am trăit împreună!

Cocoana în fața oglinzii, își unge buzele pe roșu țuțurându-le... Servitoarea intră și întrebă:

— Cu ce gîtim puiu conia?

— Cu miziri.

— Cu ce?

— Cu miziri.

— Nu înțeleg, sărut mâna.

Cocoana asvîrlînd furioasă penelul cu care se vopsia, strigă:

— Cu mazere, dobitoaco, mî făcuși să-mi stric' — gura.

POSTA REDACȚIEI.

D-sale I. S. în A. >O, martiri—nu se poate.

D-sale II. B. în F. Am primit. La rîndul seu vom publica din ele. Știrea trimisă nu. Rîu a făcut că așa a purces, dar' mai rîu v'ați dușmîni de v'ați certa în public.

D-sale D. Ir. în Ap. m. Poesia națională nu se poate publica. De cele populare de care am publica, nu avem aici dela D-ta

D-sale N. P. în S. Poesia despre >balul< d-voastre de acolo nu se poate publica, că D-ta injuri în ea și batjocurești, ear' foaia nu are chemarea aceasta.

D-sale G. P. în C. M. N'am avut ce alege din ele.

D-sale Dum. P. în Sadu. Poesia d-tale cu doi juri și cu verii — nu se poate publica.

D-sale G. M. și A. M. în Băița. Prea cunoscute. Trimiteți mai pe ales.

Dlui D. M. în Por. În numărul viitor. Pentru acesta a sosit prea târziu.

D-sale G. S. în S. d. j. Am dat-o în >Tri-buna<. Va urma și la noi.

D-sale I. N. I. în V. >Iubitei< nu se poate publica. Se și vede că e >prima încercare<. Din poeziile populare trimise am publicat ce a fost de publicat. Vezi în nr. 13 al foii. Altele nu mai ai aici. Tot ce ai trimis nu se putea tipări. Și apoi sînt încă zeci și zeci de inși cari așteaptă să li-se facă și lor câte un pic de loc. Nu putem părtini pe nimenea, dîndu-'r loc mereu, ear' altuia nici-odată. —

Celor 10 soldați din Opra-Cârțoara. Vom pomîni în numărul viitor!

D-sale Ana Roman în Așel. Îi vom face loc la rîndul seu.

D-sale I. P. în S. M. d. C. Doar' în numărul viitor va intra. Mai pe scurt însă.

Dlui E. G. în Coj. Zici că deocamdată >nu-î răspunzi în meritul cauzei<, și te mulțumești a-î arunca vorbe batjocuritoare. Astor fel de răspunsuri, nu în merit, noi însă nu le putem face loc.

D-sale G. O. în M. În oare-care număr viitor. Mulțumim de veste bună.

Pentru redacție și editură răspunzător: Ioan Ciontea. Proprietar: T. Liviu Albini.

LOTERIE.

Tragerea din 20 Aprilie n.

Timișoara: 23 38 17 12 39
 Viena: 43 16 47 27 67

Tragerea din 24 Aprilie n.

Brünn: 76 53 43 19 36

La librăria „Institutului Tipografic“ din Sibiu se află următoarele cărți:

„Tratatul boalelor acute infectatoare“.
 De Simeon Stoica. Prețul 30 cr.

Articolul de lege XII. din 1894 despre
 economia agriculturală și despre poliția rurală.
 Prețul 40 cr.

Ordinajune executivă la articolul de
 lege XII. din 1894. Prețul fl. 1.30

„Memorial“, Archiep. și Metro- politul Andreiu baron de Șaguna, de Nicolae Popea	fl. 1.30
„Din Moldova“, schițe de Ko- tzebue	1.10
„Floarea din Firenze“, de Li- vescu	—55
„Izvoade“, de Demetrescu	4.40
„Memorii din timpul rășbo- iului“, de Georgescu	—88
„Pui de lei“, de Nenitescu	1.10
„Literatura popor. română“, de Gaster	2.75
„Scrierile părinților aposto- lești“, de Dr. Iuliu Olariu	—70
„Merinde dela școală“, de Popa	—60
„Cerșitorul“, dramă în 2 acte de Livescu	—55
„Bate la ușă“, de Carmen Sylva tudii Critice“, de Ghera. Vol. SI. și II. à 2 fl. 20 cr.	4.40
„Introducere la psihofisică“, de Mihailescu	1.90
„Povestiri“, alese și întocmite de Petra Petrescu	—75
„Despre influența impregiu- rărilor“, de Panaite Zosin	—55
„Copii de pe natură“, de Ne- gruzzi	1.65
„Doina“, conf. ținută la ateneul din Bărlad, de Măndrescu	—28
„Homo-Sum“, roman de Ebers	1.—
„Critice“ 1867—1892, de Maio- rescu. Vol. I. și II. à 2 fl. 20 cr.	4.40
„Povestile Bănatului“, de Că- tana	—30
„Iosii“, de Macedonski	2.20
„Elemente ungurești în limba română“, de Măndrescu	1.50
„Poesii“, de Negruzzi	1.10
„Teatru“, de Negruzzi. 3 Vol.	8.25
„Ode“, „Epode“, „Carmen Saeculare“, de Ollanescu	3.30

Două cărți folositoare pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vânzare în
 librăria Institutului Tipografic T. Liviu Albini,
 Sibiu, strada Măcelarilor 21:

INDREPTAR PRACTIC
 ÎN
ECONOMIA RURALĂ
 compus de
 cei 12 preoți întemnițați în Cluj.
 Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE
 de
 Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

Foaie ilustrată pentru familie

„VATRA“

sub direcțiunea

dilor **I. Slavici, I. L. Caragiale și G. Coșbuc.**

Această revistă ilustrată este dirijată de unii dintre cei mai apreciați scriitori români, cu menirea de a oferi onor. public cetitor român, cele mai bune scrieri ale celor mai talentați scriitori români din toate părțile locuite de Români.

Trebuia în sfârșit o foaie, care să ocupe un loc de cinste pe masa fiecărei familii românești.

Nu va fi cruțată nici o jertfă pentru atingerea acestui scop; grija de căpetenie fiind a nu lăsa să se strecoare în această revistă nimic nepotrivit cu tradițiile neamului nostru și cu moravurile familiei.

Cele mai bune romane, povestiri, poezii etc. originale și alese, vor ocupa primul loc și numai întâmplător în al 2-lea rând traducțiuni. Toate însă în cea mai curată, mai aleasă și mai frumoasă românească.

Artele, știința, recenziunile teatrale și musicale, noutățile literare, evenimentele însemnate, partea variată și humoristică, toate își vor avea coloanele speciale rezervate în această foaie, cu competență și cu onestitate redactate.

Nici vieța casnică nu va fi neglijată: Sfaturi bune din punctul de vedere al educațiunii, higienii, îmbrăcăminte, a traiului economic, felurite îndrumări folositoare economiei casei, vor fi tratate cu multă grijă.

Ilustrațiunile vor fi alese pe cât e cu putință din istoria neamului nostru, copii după tablourile artiștilor noștri și a celor străini, vederi felurite din țeara noastră și de pretutindena unde locuiesc Români.

În aceste condițiuni se va prezenta onoratului public român, foaia ilustrată pentru familie

„VATRA“

ca un mărgăritor al literaturii noastre naționale, și va apăre de 2-ori pe lună adică 24 fascicule pe an de câte 4 coale 4° mare, tipărită cu îngrijire pe hârtie velină.

Prețul abonamentului pe un an este:

Pentru Austro-Ungaria: coroane 24. Pentru țările Uniunii-Latine: fr. 24.

Vânzarea cu numărul: **coroane 1.10** (Austro-Ungaria), **franci 1.10** (țările Uniunii-Latine).

Subsemnatul vă roagă să primiți cu simpatie apariția acestei publicațiuni românești, și să-i asigurați continuitatea prin binevoitorul d-voastre sprijin, abonându-vă la ea.

Abonamente se primesc și în librăria „Institutului Tipografic“ Sibiu, Strada Măcelarilor Nr 21.

Cu deosebită stimă:

C. SFETEA,
 librar-editor. — BUCUREȘTI.

[476] 30—30

CAROL F. IICKELI

negustorie de fer

[1399] 1—

SIBIU (PIAȚA-MICĂ)

Fier în drugi

dela

Hunedoara (Kudsir).

Fer maghiar de fason și nemțese de decorații.

Deposit de traverse

șine vechi dela căile ferate,

Cement de Portland

Cement român

și

tesături de țevi pentru stucatură

Liste de prețuri pentru furnisări ab fabrică franco la orice stațiune.

Șine vechi dela căile ferate se taie în lungimi după plăcere.

Prima fabrică ardelenescă ces. și reg. privilegiată
de casse de fer
 sigure contra focului și spargerii pentru bani, cărți și documente

Medailă de bronz de recunoștință.

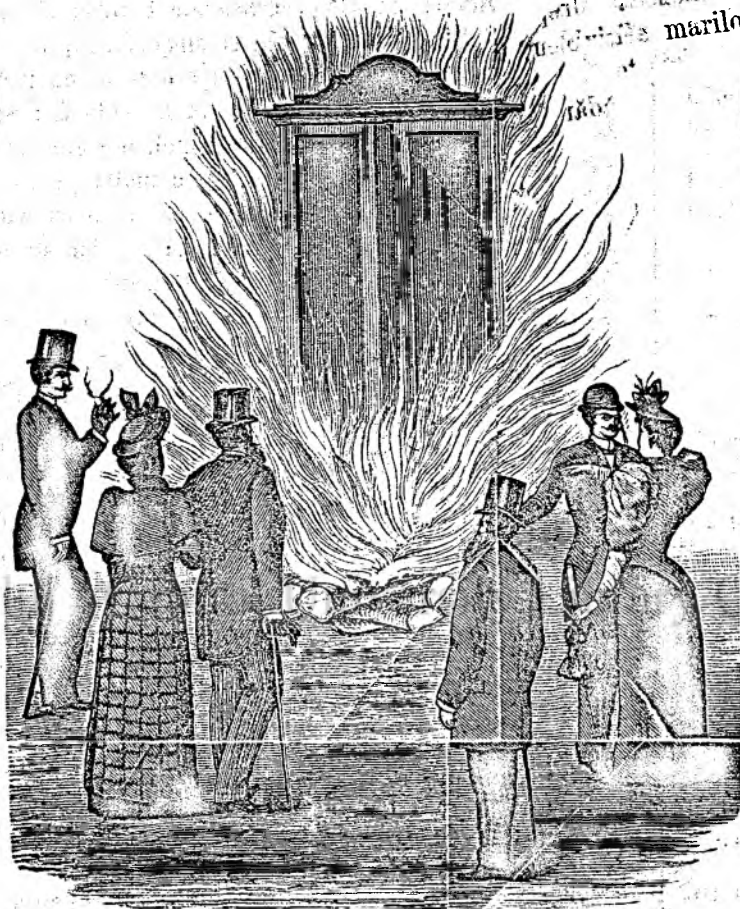
Medailă de bronz de recunoștință.

Medailă de argint de stat.

Medailă de argint de stat.

Fondată la 1881
 Sibiu.

Fondată la 1881
 Sibiu.

Cuirase
 de odaie
 etc.

A. Géza Öszy
 în Sibiu

Lăcătarie
 de artă
 etc.

Strada Poplăcii Nr. 39. — Strada Hecht Nr. 40.

Recunoștință publică.

Dlui **A. G. Öszy**, fabricant de casse în Sibiu. Confirmăm prin acestea cu plăcere, că primind punctual furnisată, contra focului și spargerii sigura cassă de documente cu uși duble și provăzută cu lăcatul american și cu două lacate Chubb, aceea și-a asigurat atât prin bunătatea materialului și a lucrului, cât și prin prețul său deplină noastră mulțumire și recunoștință, căreia îi dăm expresie, dorind totodată, ca nici în viitor să nu-i lipsească privilegiul, de-a câștiga industriei indigene în resortul acesta asemenea onoare și rezultate favorabile.

Direcțiunea institutului Boden-Credit în Sibiu.

Afară de aceasta mai stau la dispoziție spre binevoitoare vedere publică, scrisori de recunoștință dela institutul de credit „Albina“, dela „cassa generală de păstrare sibiiană“, și altele dela toate comitatele și comunele unde am furnisat asemenea casse.

Cassele produse în fabrica mea sunt construite după cele mai noue sisteme patentate, acomodată arangiate și solid lucrate din cel mai bun material, și deci ofer cea mai mare garanță contra focului și spargerii.

Ce privește prețurile, sunt în poziția de-a furnisa mai ieftin decât ori-și-care altă fabrică.

Prețuri curente ilustrate se trimit la cerere gratis și franco.

[1114] 3-10

ECONOMUL

redactat de I. COSTIN,
preot.

Commasarea.

(Urmare din Nr. 14).

§. 79. Clasificarea și prețuirea se isprăvește în fața locului prin judecător și ajutorul inginerului, după isprăvire lucrarea se cetește înaintea comisiunii pricepătoare și proprietarilor, care se legitimează prin subscriere.

Cu această ocaziune proprietarii dacă n'ar fi îndestuliți cu clasificarea sau prețuirea, au drept a pofti, ca neîndestulirea lor să fie luată la protocol și aceasta așa se și întemplă.

Comisiunea îndată la fața locului va lua la desbatere neîndestulirile luate la protocol și va aduce hotărîre.

La dorința proprietarilor interesați, înainte de a se face supracercarea, la isprăvirea certei ivite, comisiunea va alege de președinte conform legii §. 15 și ordinațiunii §. 76, — un asemenea pricepător, care n'a luat parte la clasificare, nici la prețuire.

Această afacere trebuie să fie legitimată cum s'a zis mai sus.

§. 80. Lucrările despre clasificare și prețuire, la rugarea ori-cărui proprietar, judecătorul este îndatorat după cetirea amintită în §. de mai sus și înainte de a fi scris, ca să fie puse în 24 oare la îndemâna publică, ca ori-cine se-l poată cerca, și atât judecătorul, cât și inginerul, sînt îndatorați a da deslușirile de lipsă tuturor căroră le cer. În cas de lipsă, vremea pentru cercarea publică se mai poate lungi; dar' peste trei zile nu poate trece.

Clasificarea și prețuirea făcută în lipsa judecătorului n'are nici o valoare și este nulă. Comisiunea pricepătorilor, care a luat parte la o asemenea lucrare, nu pot pofti diurn și cheltueli, nu numai, dar' și spesele ori diurnele primite sînt îndatorați a le replăti. Asemenea și judecătorul, care n'a luat parte, încă nu-și poate primi leafa, nu numai, dar' dacă ar fi primit ceva anticipație (înainte), trebuie și dînsul se o replătească.

§. 81. După-ce s'a făcut clasificarea și prețuirea, inginerul pe lângă alăturarea unui protocol legitimat se îndrumază să compute teritorul și să gate cartea despre proprietăți și coalele catastrale.

Începînd dela acest paragraf până la §. 83, ordinațiunea dă îndrumările care se țin curat numai de lucrările inginerului.

§. 83. Isprăvind inginerul lucrările pregătitoare: charta originală, computul de controlă, cartea proprietății, coalele catastrale și sumarul, precum și măsurarea fundamentală triunghiulară, după-cum s'a ordonat în §. 71 p. 6, aceste toate le dă judecătorului.

Tot cu această ocaziune este îndatorat inginerul a preda judecătorului un desemn în liniile mai însemnate, care să cuprindă tot teritorul de sub regulare, cât se poate pe o singură hîrtie. Pe acest desemn trebuie să fie arătate liniile mai însemnate, numele și numărul curent a singuraticile despărțeminte de pe hotarul satului. Teritorul catastral, fiecare despărțemînt de hotar sau călcătură, se înseamnă cu tintă neagră și prețuirea teritorului cu roșie, peste întreg desemnul, deosebitele parcele să fie așa colorate, încât din acest desemn să se poată afla cu toată ușurătatea, care parcele sub ce cultură se află.

§. 84. Judecătorul primind dela inginer lucrurile pregătitoare, acele fără întârziere le va trimite la direcțiunea catastrală din Cluj, acolo despărțemîntul inginerilor cu fiitorul legalisător, le pun la cercetare amănunțită. Această cercetare trebuie să se extindă la toate acele întrebări, a căror isprăvire se poate face și fără lucrarea în fața locului.

Despărțemîntul inginerilor din direcțiunea catastrală despre rezultatul cercetării sale, în 30 de zile pregătește părerea sa pricepătoare în care totodată declară: oare lucrarea este deplină și după cât s'a putut afla din dînsa, se poate spera că va fi legalisată sau ba. În cas când părerea ar fi afirmativă, despre greșelile care le-ar fi descoperit se pregătește o coală în care se arată toate erorile.

Reprimind judecătorul lucrurile aceste supracercate din partea direcțiunii catastrale cu observările sale, îndrumază inginerul la coregerea eventualelor erori, care s'ar fi aflat, și după aceasta statoroeste termen pentru legitimarea lucrărilor, la care citează proprietarii interesați și inginerul.

În ziua de pertractare lucrările inginerului se arată proprietarilor interesați, se cetește cartea proprietăților și coalele despre dînsule. Cu această ocaziune proprietarii pot să-și facă observările sale contra acelei părți a lucrării inginerului, care nu atinge partea curat de fac a aceluia, aceste observări se iau în protocol.

§. 85. Când se ține pertractarea amintită în paragraful de mai nainte, judecătorul pe lângă cetirea cărții proprietăților și coalelor de proprietate, deodată îndeplinește și lucrarea, prin care aduce în consonanță starea de față a proprietății cu cartea funduară. Schimbările mai însemnate de proprietăți se isprăvesc din următoarele puncte de vedere:

a) Dacă se adeverește prin document schimbare de proprietate prin intabulare, care s'a întemplat în decursul lucrării pregătitoare, prin judecător se isprăvește.

b) Dacă s'a dovedit, că cartea funduară ar fi greșită, încât nu corăspunde cu proprietatea din fața locului, dacă și cei interesați sînt deplin înțeleși, se face coregere, despre ce se ia însemnare protocolară.

c) Dacă cu învoirea proprietarului semnat în cartea funduară, se întemplă o schimbare, care încă nu s'a intabulat în cărțile funduare, la cererea împrumutată se ia protocol, care suplinește chiar și contractul, dacă nu s'ar fi încheiat.

d) Dacă cineva cere a 'i-se trece posesiunea care o folosește, în coala sa de proprietate, contrariîndu-se însă proprietarul din cartea funduară, în acest cas parcela de sub întrebare este a se lăsa în coala proprietarului din cărțile funduare, dimpreună cu proprietatea cea nouă, dar' se despărțește deosebit și se dă în posesiunea proprietarului actual (de acum).

e) Dacă proprietarul din cărțile funduare, nu face obiecțiune contra transcrierii posesiunii pe proprietarul adevărat care folosește pămîntul, din cauze însă care nu se pot delătura, cum ar fi: moarte, depărtare, cauză orfanală ori tutorială nu s'ar putè îndeplini intabularea din lipsa documentelor trebuincioase. Într'o asemenea întemplare, parcela de sub întrebare este a se însemna deosebit în coala proprietarului din cărțile funduare, cu proprietatea actualului posesor, dar' deosebit însemnată 'i-se predă.

Toate afacerile ivite despre aceste schimbări în proprietăți, sînt a se însemna pe scurt și în protocoale. Judecătorul îndrumază prin un apendice alăturat la capătul cărții despre proprietate, după-cum s'au ivit deosebitele casuri, ca pe basa actelor cum se îndeplinească aceste schimbări inginerul.

Protocoalele luate deosebit, în ca-surile mai sus amintite sub b) și c), judecătorul trebuie să le trimită din direcție și auctorității cărților funduare. Aceste protocoale suplinesc rugările care sînt a se face în înțelesul legilor și ordinațiunilor la direcția cărților funduare, care direcție cu suplinirea unor cerințe le îndeplinește afară de ordul îndatinat, despre ce din oficiu înștiințează și pe judecător.

Protocoalele luate după-cum se prescrie în punctul c) cât și afacerea, care este a se face, sînt a se prevedea cu timbre și se plătesc după dînsule procentuările legale. Totodată sînt a se introduce în dînsule datele despre preț; din contră, protocoalele afacerilor isprăvite din punctul b) sînt scutite de timbre și percent.

După-ce s'au cetit la pertractare datele din cartea de proprietăți și coalele funduare, și s'au luat la protocol unele observări ale proprietarilor contra lucrărilor inginerului, care nu ating partea de fac, și după-ce schimbările de proprietăți s'au isprăvit, urmează fără intrerupere și luarea la protocol a propunerilor făcute contra lucrărilor de fac sau de știință a inginerului, sau cercarea lucrurilor isprăvite prin inginer din partea pricepătorilor și

legitimarea acestor lucrări. Spre acest scop judecătorul este îndatorat a recerca direcțiunea catastrală din Cluj, ca să exmită inginerul trebuincios, care va avea să legitimizeze sau autentice lucrările făcute. Toate contra propunerile făcute față de lucrarea inginerului încredințat a isprăvi afacerea, sunt a se aduce la cunoștința inginerului trimis pentru a supracerca și legitima lucrările. (Va urma).

Legile montane.

(Fine.)

Fiecare societate de mine este îndatorată a lucra băile sale, și este constrinsă a grijii nu cumva să se negligeze lucrarea sau să înceteze fără nici un motiv. De altcum capitanatul montanistic trebuie să controleze toate lucrările din minele aflătoare sub îngrijirea lui, care face mai adese-ori controlarea acelor. Ori dacă se încetează lucrarea cutărei mine, această împregiurare să se facă cunoscută capitanatului.

Mai ales li-se impune proprietarilor a grijii nu cumva din vina lor să se întâmple în mine ceva nefericire, prin ceva cădere, surpare, deci legăturile de stânci să fie bune și din material solid. Căile pe care se scoate materia și mașinile zilnic să fie cercate, toate uneltele se fie delăturate, care pot aduce stricăciune muncitorilor. Minele să fie prevăzute cu unelte de apărare nefericirilor, să fie îngrijire despre luminare în locuri mai gingașe. Pentru delăturarea unor scăderi cari pot aduce cu sine nefericiri, capitanatul montan poate dispune reparările de lipsă pe cheltueala societății.

Despre toate vinele și ocnele de lucru să fie făcute charte (mape) ca diregătorii și muncitorii să cunoască bine căile din mine.

Fiecare proprietar este răspunzător despre observarea legilor montanistice, încât nu le-ar împlini toate greșelile se pedepsesc.

La moment ce s'ar întâmpla ceva nefericire în vecinătate, proprietarii de mine sunt îndatorați a-și da cu toții lucrătorii pentru delăturarea pericolului.

Mai departe proprietarii sunt îndatorați a da drumul, podurile, ocnele de import și export la vecinul seu pe lângă un preț stabilit.

Unde se folosesc mașini, drumuri, poduri și alte trebuințe în comun, după folosință trebuie să participe fiecare și la cheltuele.

La cas dacă în mine în cursul lucrării se întâlnesc la mezuină (mejde) doi proprietari în ocne, îndată se invită inginer spre a statori unde este adevăratul hotar. Dacă aceasta nu s'ar pute statori în înțelegere, la rugarea unuia din proprietari capitanatul montan trimite ingineri jurați a stabili hotarul; până se compune cearta, se susteră lucrul în acest punct

Despre relațiunea ce trebuie să fie între proprietari, diregători și lucrători, se face un regulament, care se întărește prin capitanatul montan. Acest regulament trebuie să conțină: clasa diregătorilor, muncitorilor, cât și regulile, încât se pot folosi mueri și copii în lucru, pentru puterea lor fizică, anii etății și învățarea la școală; relațiunea ce trebuie să fie între diregători și lucrători, durata timpului de lucru; despre purtarea în lucru și afară; despre plata îndatinată; despre convențiunile în casuri de morburii sau alte nefericiri; pedepsele în cas de transgresiuni; și când pot înceta aceste îndatoriri.

Diregătorilor li-se poate abzice slujba în timp de 3 luni, lucrătorilor în 14 zile. Se pot însă depărta îndată diregători și lucrători, care s'au aflat făcând ceva înșelăciune, ori n'au desulă supunere sau dacă prin cunoștințele câștigate vreu a păgubi proprietarii, de unde au leafa.

Dar' se pot depărta diregătorii și lucrătorii fără abzicere prin simpla mulțumire dacă sunt împărtașiți în tractare dură, sau dacă nu se ține seamă de contractul ce au încheiat, încât nu li-se da leafa regulat.

Fiecare proprietar este îndatorat cel puțin în tot pătrarul de an, sau în cas de pășire afară din lucru a diregătorilor și muncitorilor îndată, a face comput și a plăti leafa celui-ce 'i-a lucrat.

Contra plății băieșilor n'are loc nici oprirea judecătorească nici sequestrarea.

Fiecarui lucrător care se depărtează din lucru 'i-se scrie în cartea de lucru în ce clasă a muncit, în care cassă comună a plătit și câtă sumă a plătit în urmă când a intrat și eșit din lucru.

Fiecare proprietar trebuie să aibă o cassă comună ori singur ori asociați cu alții, din care să se ajute lucrătorii, vădulele și copiii. Lucrătorii sunt îndatorați a fi membri acestei casse. Despre aceste casse se face regulament, care se întărește de către capitanatul montan, care trebuie să cuprindă: îndatoririle pe lângă care se primesc membri; despre părțile ce trebuie a plăti; despre împărtașirile ce se fac din acesta; cum se câștigă și perd drepturile față de cassă; despre asigurarea averii din casse și grijirea banilor; ce mod este prin care să fie controlată cassa și de lucrători; despre regulile ce trebuie să fie între cassele împreunate a mai multor societăți; despre hotărârea ce s'ar face cu banii însoțirii desființându-se societatea.

Unde n'ar fi încă asemenea casse comune, muncitorii în cas de neputințe trebuie să fie împărtașiți cel puțin ca servitorii din cassă. după legea din (1876 XII. §. 31. 32. 33 și 34).

În ori-care cauză de ceartă care se refereste curat la mine ca for prim sunt capitanatele, ear' ca for de a doua in-

stanță direcțiunile montane, numărul acestor direcțiuni și locurile sunt următoarele: 1. Budapesta, 2. Besztercebánya, 3. Baia-mare, 4. Oravița, 5. Sepși-iglo, 6. Roșno, 7. Gólniczbánya și 8. Zlatna.

Darea minelor este după legea din 1875 art. 37. §. 2 de trei feluri: după minele de cărbuni 7% din venitul curat, pentru toate celelalte lucruri de mine se plătește 5% din venitul curat; se plătește 10% din venitul curat din partea unui întreprinzător de mine după tot lucrătorul, care culege arênda dela alți întreprinzători.

De aici mai departe legea împărtește și stabilește datorințele și cercul de activitate a capitanatelor și direcțiunilor montane.

Legumăritul.

V.

Salatele.

1. *Salata căpăfinoasă* (lăptuce). Peste tot salatele sunt niște plante foarte plăcute, mai ales pentru sănătate, au putere binefăcătoare asupra trupului, fiindcă răcoresc și subțiază sângele, prin ce ajută circularea aceluia. Se folosesc verzi cât și opărite. În stare verde mai mult se întrebuintează lîngă cărnuri pregătite cu olei de lemn și oțet. Poporul dela sate în zile de post o pregătesc spălându-o și tăindu-o mai măruntă, în care pun frunze de ai ori ceapă, sêrându-o o frământă, apoi storc de pe dînsa murătoarea și varsă pe dînsa oțet și olei și așa o mîncă.

În stare opărită: după-ce o spală bine, ori tăiată ori așa în căpăține, topesc untură ori clisă să aibă jumere, apoi pe această unsoare toarnă zêr acrit și puțină smântână și când amestecătura ferbe opăresc sălatele, lăsând tîgia deasupra salatelor, ori că le acopere cu alt tăier (blid) ca sub abor să se opărească. Dacă cineva voește ca tot mai bine să fie opărite stoarce zama de pe salate și de nou ferbându-o eară le opărește, și așa se mîncă. Aceste sînt modurile cele mai îndatinate ale folosirii.

Salatele au o mulțime de feluri, se împărtesc însă în două clase: de vară și iarnă care apoi se deosebesc atît cu privire la compunerea frunzelor, cât și cu privire la colorare. Salata priește în pămînt foarte bun și mînîntelat, îi place și gunoiul proaspăt, deci straturile pot fi udate seara și dimineața și cu zamă de gunoiu. Salata priește bine în umezeala și reveneala și cu atît este mai gustoasă, cu cât crește mai iute ca să fie fragedă.

Salatele se samenă atît în rêsadnițe cât și în straturi. Se pot sêmăna și printre alte legume. Dacă voim a ave peste întreaga vară se sêmănam tot la două sêptemâni, trebuie să fie rară, și sêmînța numai puțin să fie învîlîtă cu țerînă de pămînt. Unde pe straturi a crescut foarte dese rîrîndu-le se pot rêsădi pe alte stra-

turi; dar' este adeverit că salatele care rămân pe locul unde s'au sămănat și cu 2 săptămâni se pot folosi mai de vreme, decât cele mutate din locul unde au fost sămănite. Lângă salatele răsădite pământul trebuie mănâțelat adese-ori prin săpare și udate, așa apoi cresc căpăținile mai bogate. Pentru sămăntă sunt mai bune salatele care n'au fost răsădite.

2. *Salata lungăreață.* Aceasta crește fără să facă căpăține, nici nu trece așa repede în sămăntă, dar' se grijește ca cealaltă cu atâta deosebire că fuscelul se poate lega de părușori.

3. *Salata endiviă.* Aceasta are niște frunze încrețite, începând din Iunie se sămănează tot la două săptămâni cât se poate de rar până în August, de unde ar fi crescut mai dese se răresc prin răsădire. Se grijește ca sălata căpăținoasă pe lângă dinsa să se mănâțeleze, pământul foarte adese-ori și în secetă se udă. În cas de lipsă se leagă, în locuri uscate scutită de ger se poate păstra până după Crăciun.

4. *Caprilema.* (hrănița, *Lepidium jaja*). Mai ales peste iarnă ne dă sălatele cele mai bune, sămăntă răsare foarte repede în ori-care pământ numai căldură și umezeală să aibă.

5. *Sălatele de câmp.* Aceste cresc și sălbatică fără să fie sămănite. Mai ales pe locuri grase, pe unde peste iarnă au udat porcii se face îndată după topirea omătului. Aceste au frunze rotunde, care în stare fragedă sunt bune, dar' ivindu-se floricele galbene nu se poate întrebuița. Sămăntă în grădină în August și învilită cu paie peste întreaga iarnă se poate folosi, căci învinge mult frig. (Va urma.)

Cultivarea napilor.

În zilele noastre economia și cultivarea plantelor începe a înainta, mai ales ținerea vitelor are să fie deplin regulată prin legea câmpului din anul trecut, așa încât în decurs de câțiva ani și poporul nostru va avea rasă (fel) de vite mai bune. Cu cât un econom are vite de rasă mai bună, le ține mai cu multă înțelepciune, cu atât aduc acele mai bun venit. Ca cineva să poată avea vite mai multe are lipsă și de nutreț mai mult, dacă numai este cu puțință hrana vitelor trebuie să fie și bună, că așa cresc și vitele mai bine. Pe lângă fân, otavă și paie hrănirea vitelor cu niște rădăcini zămoase este foarte folositoare. De o parte că prin schimbarea mâncărilor li-se păstrează sănătatea, de altă parte că cruțăm mult nutreț de fân sau alte plante.

Napul (*Napus rapifera*) este rădăcina cea mai bună prin care putem sporii hrana vitelor. Mai ales pentru vite: se cultivă trei feluri: napi galbini, roșii mohoriți și albi.

Pentru napi este bun pământul gras, fie și pe lângă văi pe pământ mai joase,

fi prierște și țelina gunoită cât se poate de bine cu gunoiu proaspăt și grăpată cât se poate de măruntă, se poate cultiva după ori-ce plantă, dacă pământul este și sfărâmițos numai gunoiu să aibă destul. Le place clima caldă, pământ mai lutos moale, în pământ tare și legat nu prierște, în pământ apăsos putrezește.

De altcum voină a sămăna napii în țelină sau chiar și după alte plante este bine dacă pământul încă de toamna s'a arat cât s'a putut de afund ca frigul să-l facă cât se poate de fărinos; apoi primăvara se mai întoarce odată.

Napii se sămănează cu începutul lunii Aprilie până la 1 Maiu, adică pe atunci când nu este teamă de brumă.

Pe un juger de pământ se sămănează câte 8—10 kgr. dacă se răsădește trebuie câte 4—6 kgr. pe un juger, depărtarea șirurilor când se sămănează și sapă cu mașina trebuie să fie 40 cm., răsădindu-se se pofteste să fie între napi o depărtare câte de 25—30 cm.

Plantele se răsădesc când sunt în 4—6 frunze, se grijește ca tot numai câte un fir să fie răsădit apoi fiind prea lung, se taie puțin din vîrf. Napii sămănați ori cu mașina ori cu mâna se răresc, apoi care se scot se pot transplanta. Sămănând pe un pământ de un juger câte 8—10 kgr. dacă pământul e bun, se pot rări pentru răsădire, încât putem planta încă din ei o jumătate de juger de pământ. Din fiecare sămăntă bună răsar câte 2—4 fire, care trebuie să le rărim, că de nu facem așa, nu se pot desvolta (crește) rădăcinile destul de mari.

La 2—3 săptămâni napii dacă s'au rărit se sapă dintâiu, când li umele buruienile se sapă a doua-ora, și când rădăcinile încep a eși la suprafața pământului se sapă a treia-ora; dar' cu această ocaziune se ridică pământul peste rădăcini.

Când frunzele late și grase în partea din jos încep a galbini, și rădăcinile sunt bine crescute se pot culege pentru hrănirea vitelor și a rîmătorilor. Rîmătorii tăiate de verzi și pregătite cu puțină fărină sau țărițe, le mîncă cu multă plăcere.

Napii se culeg din pământ în Octombrie înainte de brumare, cât se poate se smulg cu grije ca să nu se vature rădăcinile. Frunzele care sunt mai mîndre se adună pentru vite, pământul se scutură pe holda unde s'a cultivat, tot asemenea și rădăcinile mai subțirele de pe dinsele. Pământul pe care sunt aceste rămășițe se poate și ara îndată după purtarea napilor, ca rămășițele de plante să putrezească.

Tot asemenea se grijesc sau cultivă și napii din care se face zahărul, cu atâta adaos, că rădăcina napului sau sfeclei de zahăr, trebuie la săpatul al treilea umplută foarte bine, ca cât numai se poate să nu o ajungă soarele, căci așa se inverzește și perde din dulceață.

Pe un juger de pământ se fac câte 40—70 mm. napi și ne dau 20—40 mm. frunză. După calculul ce li au economii de specialitate o mm. de napi suplinește 25—45 chgr. de fân. Mai ales pentru vacile mulgătoare sunt foarte bun tăieți mărunți și mestecați cu fărină sau țărițe, că sporesc laptele.

Napii pentru vite iarna se pot vinde cu câte 30—50 cr. mm., ear' cea de zahăr cu câte 70 cr. până 1 fl. mm.

Așa fiecare econom stinguincios să-și tocmească anumit pământ și pentru napi, că acestia sporesc mult nutrețul. Mai ales astăzi când fânul are atât de bun preț, plugarul trebuie să folosească toate mijloacele ca să-și înmulțească nutrețul, din care pe ușor poate câștiga bani buni.

Lucrul în stupină în Aprilie.

Stuparul diligent în această lună își pregătește stupii la roire mai de vreme, prin nutriție speculativă. A hotărî precis timpul când poate începe stuparul această nutriție e foarte greu, ba pot zice cu neputință. Stuparul trebuie să se acomodeze după clima deosebitelor ținuturi. Unde se începe primăvara mai timpuriu și nutriția speculativă se poate începe, din contră în locurile mai iernatice, nici când nu trebuie a grăbi cu nutriția speculativă; căci aceea ne aduce pierdere, eară nu folos. La nutriția speculativă să fim cu deplină grije, nu cumva să picurăm prin stupină miere, prin ce dăm ansă la răpire. De altă parte să nutrim în modul prescriș, nu cumva dându-le prea multă miere, albinele să se irite la prea mare sporire. Unde este loc în coșnițe se pun faguri goli, ca așa să se poată spori după plac.

Rîndueala bună cu privire la dări.

Cu începutul acestui an s'a dat din partea ministrului de finanțe o rîndueală, în al cărei înțeles în fiecare sat din când în când va eși la fața locului câte un dirigător, spre a cerca trebile despre dare și procentuări. Așa cine va avea ceva nedumerire sau neîndreptățire pentru dare și procentuare în ziua care sa vesti că dirigătorul vine în fața locului să-și spună jalba sau năcazul la acel dirigător, care va isprăvi treaba sau va da sfatul ce are omul neîndreptățit să facă.

Totodată 'i-se dă drept acestui trimis, ca să poată oprî execuția care s'ar face pe nedrept, dacă darea ori procentuarea nu trece peste 20 fl. poate prelungi termenul de plătire câte pe 1—2 luni. Deci poporul din sate să petreacă cu grije, când sosesc acești trimiși în sate, că așa avînd treabă cu dările pot isprăvi pe scurt fără cheltueli și umblete.

Avis!

Următorii membri ai „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului” pun în vânzare vitele de rasa „Pinzgau” (curate), cumpărate din importul de vite în 1893, și anume:

1. Dl Ioan de Preda, avocat în Sibiu, vinde vaca cu lapte și de făt, ținută foarte bine, cu prețul de fl. 260, solvibili în următoarele rate: fl. 106.66 la mâna d-sale în ziua cumpărării; fl. 86.67 la 5 Maiu n. a. c. la cassa comitetului central al Reuniunii, ear' restul cu fl. 66.67 la 26 Aprilie 1896 tot la cassa amintită.

2. Dl Ioan Bogdan, învățător și proprietar în Săsciori un taur în vîrstă de 4 ani cu prețul de fl. 200, solvibil astfel: fl. 86.66 la mâna d-sale în ziua cumpărării, fl. 66.67 la 5 Maiu n. c. și restul cu fl. 46.67 la 26 Aprilie 1896, ambe aceste la cassa reuniunii.

3. Dl Petru Ciora, funcționar consistorial în Sibiu, un tăureniu de o frumuseță rară (adus ca vițel), acum de un an și 8 luni cu prețul la care se va ajunge cu vânzătorul, și solvibil în ratele ce se vor stipula.

Ne luăm voe a atrage atențiunea proprietarilor de vite și a comunelor politice asupra acestor vânzări favorabile, cu atât mai mult, cu cât prea arare-ori li-se ofere ocaziune de a se pute prevedea cu vite de prăsilă de rasă curată.

Sibiu, 19 Aprilie n. 1895.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului”:

Iosif Pop,
vicepreședinte.

Victor Tordășianu,
secretar.

Știri economice.

Intrunire agricolă în Tălmăcel

„Reuniunea agricolă” din comitatul Sibiiului în 4/16 Aprilie a ținut o ședință economică în amintita comună. La această ședință din Sibiu s'a înfătoșat următorii domni: Iosif Pop, vice-președintele, Victor Tordășianu, secretarul reuniunii economice, Ioan Costin, redactorul „Economului”, Dr. Petru Șpan și părintele G. Bobeș. Primirea din partea poporului din Tălmăcel a fost cât se poate de distinsă și călduroasă, căci membrii „Reuniunii” au fost întâmpinați de vr'o 20 călăreți încă pe hotarul comunei vecine. Ajungând membrii în sat, fură primiți din partea părintelui Dumitru Săcărea în frunte cu deșteptul lui popor.

Adunarea s'a ținut pentru mulțimea poporului în frumoasa și largă curte a școlii, căci deși școala este cu ridicătură, cu destule sale largi, și se află sub conducerea alor trei învățători bravi: Teodor Necșa, Nicolae Săcărean și Irimia Roman, atât mulțimea poporului bine disciplinat, pe cari se vede că au adevărați păstori, cât și a tinerilor și fetelor n'a putut încăpe în salele școlii, ca toți să poată auzi discursurile economice. Cu această ocaziune s'au ținut următoarele vorbiri economice: George Dordea, econom din Bungard: despre prăsirea și ținerea vitelor; dl vicepreședinte Iosif Pop: despre fenațe și cultivarea aceloră; Dr. P. Șpan despre cultura pomilor; secretarul Victor Tordășianu despre folosul însoțirilor agricole.

Ședința începută la 11 ore s'a putut găta abia înainte de 3 ore. Atât de mare zel și interes a stîrnit între popor această adunare, care însuși pune fel și fel de întrebări foarte însemnate pentru economie, — de unde apriat se vede că poporul este setos de cultură și bunăstare, — încât noi ne mi-

ram de dorul și voința ce cuprinde păturile poporului de a afla și ști cum s'ar pute fericii.

După sfîrșitul ședinței ne întrunim în ospitala masă a părintelui D. Săcărea, care ne primi cu foc și căldură în casa sa, cum știe face dragostea română.

Starea sîmînăturilor. Se semnează, despre starea sîmînăturilor din Ungaria și Transilvania că cresc foarte frumos, abia pe mîntii mai înalți este umet. Grăul peste tot este frumos, dar' sîcarea a suferit în multe ținuturi de opăreală. Rapița și orzul încă s'a opărit, dar' nici-decît în așa măsură mare ca sîcarea. Lucrurile de primăvară deși tîrziu, dar' s'a început cu multă putere, și sîrguință, în întreaga țeară aratul și sîmînatul se află în curgere.

Desprimăvărirea tîrzie va ave atîta înăpoiare, că se vor pute sîmîna mai puține bucate spicoase, ca în anii de mai înainte; dar' cu atîta vor pute ave economii mai mult nutreț, care în anii din urmă s'a plătit foarte bine. Și dealtcum în această primăvară se sîmîna peste tot foarte multe holde pentru rituri, de altă parte fiind zăpadă multă, a tocmît mult riturile de cosit și se vede din încolțitul des a ierbii, că va fi fîn mult.

Ministrul de agricultură aduce la cunoștință, că în Cluj, aproape de stațiunea telegrafică, în 29 Aprilie st. n. se vor vinde cu licitare cu preț în bani gata, din ciurzile statului 29 tauri, cîte de 2¹/₂—3¹/₂ ani.

Trimișii comunelor, care vor adeveri încredințare în regulă, cumpărând la licitație, li-s'a da dreptul să plătească prețul taurilor în 3 rate și adevă în 1 Iulie anul acesta, în 1 Ianuarie și 1 Iulie din anul 1896.

Din traista cu povețele.

Întrebarea 47. Vă rog să binevoiți a-mi spune, că prin ce mijloc s'ar pute stîrpi cu desăvîrșire perii de pe unerii obrazului?

Îmi es pe față niște sgrăbunțe, (cari zic unii că ar fi coșuri), acelea îmi es odată mai multe, altă-dată mai puține; prin ce mijloc le-aș pute stîrpi și pe acestea, și încă așa, ca să nu rămîna semne după ele?

Adese-ori cînd cînt, sau vorbesc, 'mi-se pune ceva flegmă în grumaz, care mă face să tot înghit sau să tușesc; aceasta mă incomodează foarte tare, cu deosebire cînd cînt, care mă silește se intrerup în rînduri multe cîntarea. Ce ar fi de făcut să scap și de aceasta?

A. M.

Răspuns. Pentru a stîrpi perii din obraz nu se află mijloc sigur; ear' a da banii pe leacuri dubioase, nu e recomandabil.

Ca să nu mai ese sgrăbunțe pe față, e de lipsă o cultivare rațională a pielii, — spre care scop se recomandă preparate de glicerîn — cum e bună-oară Glycerin-Crème.

Bea în fiecare dimineață 2 deci de lapte ferbinte mestecat cu apă de Gleichenberg — vreme îndelungată.

Întrebarea 48. Există în lege vre-un paragraf, că proprietarul n'ar ave drept să-și pună ferestri în pîretele cîșii pe mezuina de cîtră vecin, dacă depărtează casa dela mezuina de vre-o 2 sau 3 metri?

Răspuns. Proprietarul pe pămîntul seu poate zidi în cercul legilor ce sînt despre

zidirea caselor, ori unde, poate pune și ferestri în partea care voește, nimenea nu-l poate împedeca.

Întrebarea 49. Mulți oameni pătînesc de durere pe la încingătoare, adevă simțesc slăbie, care pe la noi poporul zice „Vătămătură”, dar' mai ales pătînesc aceia, care își curățesc stomacul de venin. De unde se naște, și prin ce se poate vindeca acest morb?

Răspuns. Să țină dietă, adică să mănec ușor cîtva timp și să folosească leacuri, cari ușurează urdinarea. Mîncări ușoare sînt: supă, lapte, ouă ferte moi etc.

Întrebarea 50. O femeie din o fugă lungă ostentoare, s'a bolnăvit și deatunci tușește mereu și se nădușește. Sînt și oameni, cari suf r de această nădușală, dar' mai ales cînd beau vinars de prune. Cum se poate vindeca acest morb?

Răspuns. Din descriere nu putem ști felul boalei, căci nădușeala se află la multe soiuri de morb, de aceea nici un sfat nu se poate da. Dacă provine din vinars, n'au decît să nu 'l beie.

Întrebarea 51. Un om de vre-o 50 ani, eșind noaptea afară desbrăcat s'a înbolnăvit, și de-atunci partea stîngă a corpului (mîna și piciorul) e amorțită, și nu simțeste căldura în această parte a corpului. Cum s'ar pute vindeca?

Răspuns. Să se adreseze direct la un medic, care singur poate constata, că mai este leac la boala aceasta, care se vede a fi gustă.

Întrebarea 52. La ce morb se întrebunțează „picăturile de Maria-Zell”? Nu se pot întrebunța pentru mistuire rea?

Valea-Mare.

Aureliu Epure, econom

Răspuns. Uită-te în ori-ce cîlindar și vei găsi, că la ce sînt bune picăturile de Maria-Zell.

Întrebarea 53. Este la noi în sat o femeie, care are la o mîna o bubă, care tot crește, încât este mai ca o oală. Buba s'a ivit în palmă, și are o formă străvezecioasă ca glaja, de multe-ori îi place sau tignește scărpinatul. A probat și cu medici și multe leacuri, dar' toate înzadar. Doară veți ști ceva leac, sau se va afla vre-un creștin bun după publicare, care a mai pățit și ne va spune ceva leac.

Spălnaca.

Mihail Oprîș, abonent.

Răspuns. Din scriere reese, că umflătura dela mîna e de așa natură, că cu leacuri nu se poate vindeca. Să meargă deci femeia la cel mai apropiat spital, unde apoi îi vor tăia umflătura afară, și numai așa poate fi scăpată de neputință.

Întrebarea 54. Pătînesc cumplit în durere la picioare de 6 luni. Am probat și cu medici, dar' n'am putut afla leac să scap de durerea din oase, carne și vine, vă rog dacă se poate să-mi dați ceva sfat, ce am de făcut să mă pot mîntui?

Cujer, Martie 1895.

I. C. econom.

Răspuns. Să mergi în timpul verii la vre-o baie de sare sau de pucioasă.